

การนำเสนอแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยใช้การบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิง

นิรุธ บัญญัติ^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยใช้การบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิงมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1. การสร้างแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 3 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง 2. ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความเหมาะสม ประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และ 3. ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนโดยมีประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความเป็นไปได้ ประมาณค่า 5 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยใช้การบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิงประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 36 รายการ คือ 1. ขั้นตอนการวางแผน มีรายการปฏิบัติ 18 ข้อ เช่น กำหนดนโยบายให้ครูสอดแทรกพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนในทุกรายวิชาและจัดทำโครงสร้างการดำเนินงานการพัฒนาจิตสาธารณะของโรงเรียนโดยกำหนดขอบข่าย บทบาทหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ฯลฯ 2. ขั้นตอนการดำเนินงานมีรายการปฏิบัติ 5 ข้อ เช่น ดำเนินการตามนโยบาย และแผนการพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน และส่งเสริมให้ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ฯลฯ 3. ขั้นตอนประเมินผล มีรายการปฏิบัติ 6 ข้อ เช่น สรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน และมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีผลประเมินผ่านดีเยี่ยม ฯลฯ และ 4. ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา มีรายการปฏิบัติ 7 ข้อ เช่น ประมวลสาเหตุที่ทำให้การพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด ฯลฯ ซึ่งแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมีค่ามัธยฐานมากกว่า 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.00 ทุกรายการปฏิบัติจึงถือว่าเป็นรายการที่เหมาะสม และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : จิตสาธารณะ วงจรเดมมิง นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา e-mail: nirooth.b@hotmail.com

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: nirooth.b@hotmail.com

GUIDELINES ON THE PUBLIC MIND DEVELOPMENT OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN PHRANAKHON SI AYUTTHAYA BASED ON DEMING CYCLE QUALITY MANAGEMENT

Nirooth Bunthito^{1*}

Abstract

This study aimed to provide some guidelines on the development of the public mind among Thai secondary school students in Phranakhon Si Ayutthaya based on Deming Cycle Quality Management. The study included 3 steps; namely, 1. a construction of guidelines on developing the students' public mind, whose sample group comprised five experts. A three-level questionnaire was employed as the research instrument, and the data were analyzed using Index of Item Objective Congruence (IOC). 2. A study of how appropriate the public mind development guidelines were, whose sample group consisted of 24 experts. A five-level questionnaire was used as the instrument, and the analysis of data were performed using median and interquartile range. 3. A study of the possibility of such guidelines, whose participants were 29 secondary school administrators in Phranakhon Si Ayutthaya. The research instrument was a five-level questionnaire, and the data was analyzed in terms of mean and standard deviation.

The findings revealed that the guidelines on the public mind development among secondary school students in Phranakhon Si Ayutthaya according to Deming Cycle Quality Management were composed of four stages and 36 practical items. That is, 1. the planning stage, which consisted of 18 practical items such as establishing a policy for teachers to incorporate behavioral indicators concerning students' public mind in every subject and providing an operational plan for the public mind development in schools with obvious framework, roles, and responsibilities, etc; 2. the operation stage, comprising five practical items such as operating work following the policy and behavioral development plan with respect to the students' public mind, as well as encouraging teachers, administrators, parents, and education personnel to behave as the role model; 3. the inspection stage, consisting of six practical items such as summarizing the operation of public mind development of secondary school students and rewarding students who had evaluation results at excellence level; and 4. the improvement and development stage, composed of seven practical items such as assessing the factors which caused the behavioral indicators of the students' public mind development not to achieve the goal and setting new methods of improving. However, The median value was more than 3.50 and the inter-quartile range up to 1.00 every practice is considered appropriate entries. The possibilities were at a high level.

Keywords : Public mind, Deming Cycle, and secondary school students in Phranakhon Si Ayutthaya

---

¹ *Master of Education Program in Educational Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, e-mail: e-mail: nirooth.b@hotmail.com*

* Corresponding author, e-mail: nirooth.b@hotmail.com

บทนำ

จิตสาธาณณะเป็นคุณลักษณะของจิตใจที่พร้อมจะสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ แสดงออกด้วยการกระทำ หรือพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 220) กระทรวงศึกษาให้ความสำคัญกับจิตสาธาณณะ โดยจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ซึ่งเป็นแผนระยะยาวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ และแนวนโยบายในการพัฒนาคนอย่างรอบด้าน และสมดุล โดยปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึก และมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีจิตสาธาณณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 4) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษานั้น ได้ให้ความสำคัญกับการมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรู้จักดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม รวมถึงการรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ถ้าสามารถปลูกฝัง ส่งเสริม หรือพัฒนาให้เด็กมีจิตสาธาณณะด้วยวิธีการต่าง ๆ จะทำให้เด็กมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนอาสาดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม มีการใช้ทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่า ใช้อย่างทะนุถนอม รู้จักการแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้ผู้อื่น เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ปัญหาที่เกิดการเอารัดเอาเปรียบคนอื่น ปัญหาการทำลายสาธาณสมบัติต่าง ๆ จะลดลง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนพวกพ้องก็จะลดน้อยลง ซึ่งการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ยุคใหม่เป็นสิ่งที่ท้าทาย เนื่องจากเยาวชนกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านของชีวิต เพื่อเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นช่วงวัยที่จะได้รับประสบการณ์ โอกาส และการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์เพื่อเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ แต่จากสังคมที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันเด็กถูกหล่อหลอมจากครอบครัวให้เน้นเรื่องการเรียนเป็นหลักเพราะเป็นสิ่งที่ทำให้พ่อแม่พอใจแต่ไม่มีจิตสำนึกสาธาณณะ ทำให้เด็กแบ่งเป็น 2 ชั้น กลุ่มที่เรียนเก่งก็จะเกาะกลุ่มกันไป แต่เด็กที่เรียนไม่เก่งจะพยายามทำพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมของตนเองให้มากขึ้น ดังนั้น ผลประเมินเด็กไทยจึงได้ข้อสรุปที่ว่า “เด็กไทยต้องการเรียนเก่งแต่ขาดจิตสำนึกสาธาณณะ” ปัญหาดังกล่าวหากไม่มีการพัฒนาจิตสำนึกสาธาณณะย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร อีกทั้งยังมีผลกระทบต่อชุมชน ระดับประเทศและระดับโลก แนวทางการพัฒนานักเรียนด้านจิตสาธาณณะสามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธี แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และการติดตามอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเอาการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิง ได้แก่ การวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan) การดำเนินการตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Action) มาใช้ให้การสร้างแนวทางพัฒนาจิตสาธาณณะเพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงในแต่ละรอบของวงจรเดมมิง อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ การวิจัยนี้จึงเป็นส่วนสำคัญในการแสวงหาแนวทางเพื่อพัฒนาจิตสาธาณณะแก่นักเรียน ว่ามีความเหมาะสม และเป็นไปได้ ที่มีความสอดคล้องตรงกับสภาพบริบทและความต้องการซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ภายใต้บริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อการนำเสนอแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยใช้การบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทำการรวบรวมและทบทวนข้อมูลปฐมภูมิ (จากการสัมภาษณ์) และทุติยภูมิ (จากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง) เกี่ยวกับแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับจิตสาธารณะ แนวคิดการบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิ่ง ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด

2. กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่

ชั้นที่ 1 การสร้างแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน โดยนำปัญหาการพัฒนาจิตสาธารณะมาบูรณาการกับแนวทางที่ผู้วิจัยสังเคราะห์มาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น ด้วยการเลือกแบบเจาะจงจากประชากรผู้ที่มีวุฒิปริญญาเอกสาขาบริหารการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีประสบการณ์และปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความตรงของแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ และ วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน

ชั้นที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนโดย มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็นด้วยการเลือกแบบเจาะจง จากประชากรผู้ที่มีวุฒิตำปริญญโทสาขาบริหารการศึกษา หรือสาขา ที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานในหน่วยงานทางการศึกษา หรือสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปีจำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ชั้นที่ 3 ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามวิธีของเบสต์ (Best, 1970, p.190)

ผลการวิจัย

1. การสร้างแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน พบว่า ในขั้นตอนการวางแผน มีรายการปฏิบัติ 18 ข้อ ขั้นตอนการดำเนินงาน มีรายการปฏิบัติ 5 ข้อ ขั้นตอนการตรวจสอบมีรายการปฏิบัติ 6 ข้อ และขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา มีรายการปฏิบัติ 7 ข้อ โดยค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) ทั้ง 4 ด้าน รวม

36 รายการ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.00 แสดงว่า รายการปฏิบัติมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในระดับที่ยอมรับได้ทุกข้อ

2. การศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน พบว่า ขั้นตอนการวางแผน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ารายการปฏิบัติมีความเหมาะสมโดยมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5 ทั้ง 18 ข้อ ขั้นตอนการดำเนินงาน มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5 ทั้ง 5 ข้อ ขั้นตอนการตรวจสอบ มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5 ทั้ง 6 ข้อ และขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5 ทั้ง 7 ข้อ แสดงว่า รายการปฏิบัติมีความเหมาะสมกับแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนทุกข้อ

3. การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียน พบว่า ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการดำเนินงาน ขั้นตอนการตรวจสอบ และ ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอน พบว่า ขั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนการดำเนินงาน รองลงมา ขั้นตอนการวางแผน และน้อยที่สุดในขั้นตอนการตรวจสอบ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยใช้การบริหารคุณภาพด้วยวงจรเดมมิง ซึ่งสรุปว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ทั้ง 4 ขั้นตอน รวม 36 รายการ ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยมีรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 รายการ ได้แก่ 1. กำหนดนโยบายให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบสอดแทรกพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนในทุกรายวิชา และกำหนดนโยบายของโรงเรียน ให้กิจกรรมนักเรียนส่วนหนึ่ง เป็นกิจกรรมที่พัฒนาจิตสาธารณะเป็นกิจกรรมทางสังคม เช่น โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปลูกต้นไม้ในที่สาธารณะ รักษาความสะอาดของบ้านเรือนและชุมชน เป็นต้น 2. กำหนดนโยบายในการจัดสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อ การพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน และ 3. กำหนดวิธีการดำเนินงานการพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนและจัดทำแผนปฏิทินปฏิบัติงาน เนื่องจาก แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ซึ่งเป็นแผนระยะยาวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลกเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทยโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ และแนวนโยบายในการพัฒนาคนอย่างรอบด้าน และสมดุล โดยปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึก และมีความภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555, หน้า 4) ดังนั้นการวางแผนทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนจึงเป็นเรื่องที่สอดคล้องกันและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติภายในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับแนวคิดของ รักใหม่ ลุนศรี (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนวัดบ้านโนนกกอก อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่าการดำเนินงานพัฒนาจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาดโดยใช้กิจกรรมหัวใจใสสะอาด กิจกรรมหัวใจสีชมพู กิจกรรมหัวใจสีเขียว การใช้ชีวิตทันสมัยแบบประกอบการเรียนรู้ และการนิเทศในวงรอบที่ 1 ก่อให้เกิดการพัฒนา

นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งในด้านการรักษาความสะอาด นักเรียนมีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน ห้องเรียน โรงอาหาร อุปกรณ์ทำความสะอาด อุปกรณ์กีฬา ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์มากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อส่วนรวม

2. ขั้นตอนดำเนินการ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยมีรายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 รายการ ได้แก่ 1. ส่งเสริมให้ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน 2. ตรวจสอบบ้านนักเรียนเพื่อสอบถามผู้ปกครองเกี่ยวกับพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนขณะที่อยู่ที่บ้าน และ 3. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมจิตสาธารณะ สร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงโดยจัดกิจกรรมจิตสาธารณะร่วมกัน และนิเทศกำกับติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการพัฒนาที่กำหนดไว้ เนื่องจากจิตสาธารณะเป็นกระบวนการที่เกิดจากการได้รับรู้ ดังนั้นครูจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งที่สามารถประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนั้นการดำเนินการจึงควรส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันของทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ พวงพันธ์ (2552, หน้า 96) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านตาอุดอำเภอลำดวน จังหวัด ศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมครูเยี่ยมบ้านนักเรียน และกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองเพื่อหาแนวทางและวิธีการสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโดยผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ครูเสนอวิธีการสร้างจิตสาธารณะความสำคัญความจำเป็นที่ต้องสร้างจิตสาธารณะ ผู้ปกครองมีความเข้าใจในความสำคัญและวิธีการสร้างจิตสาธารณะอันเป็นการสร้างวินัยในตัวเองของนักเรียนที่ผู้ปกครองพึงช่วยเหลือโรงเรียนอีกทางหนึ่งและส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง

3. ขั้นตอนประเมินผล มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยเรียงจากมากที่สุด 3 รายการ ได้แก่ 1. วัดพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน จากเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยให้ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครองเป็นผู้วัดผลและประเมินผล ครั้งที่ 2 ช่วงปลายภาคเรียน 2. มอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีผลการประเมินพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ผ่านติเยี่ยม และ 3. รายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนและเผยแพร่ต่อสาธารณชน และ ประชุม ชี้แจงผลการพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนให้คณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาจิตสาธารณะ และ ผู้ปกครองรับทราบ เนื่องจาก ปัจจุบันสถานศึกษาไม่จัดดำเนินการสรุปและประเมินผลการดำเนินการพัฒนาจิตสาธารณะจึงควรมีการประเมินผลให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นรวมถึง มอบรางวัลให้กับนักเรียนที่มีผลการประเมินพฤติกรรม เพื่อเป็นกำลังใจให้นักเรียนที่มีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ พวงพันธ์ (2552, หน้า 97) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านตาอุดอำเภอลำดวน จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า การใช้กลยุทธ์เสริมแรงโดยการชมเชย มอบรางวัล และการประชาสัมพันธ์โดยจัดกิจกรรมประกวดห้องเรียนและบริเวณรับผิดชอบสะอาด โดยนำคะแนนความสะอาดจากแบบตรวจความสะอาดประจำวันมาสรุปเพื่อหาห้องที่มีความสะอาดที่สุดและมอบรางวัล ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นมาโรงเรียนแต่เข้าช่วยกันทำความสะอาดห้องและบริเวณโรงเรียนส่งผลให้ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนสะอาดอันเป็นผลให้การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนให้มีจิตสาธารณะได้

4. ขั้นตอนการปรับปรุงและแก้ไขปัญหามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยเรียงจากมากที่สุด 3 รายการ ได้แก่ 1. กำหนดวิธีการใหม่ในการปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ที่ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด 2. ประมวลสาเหตุที่ทำให้การพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด และ 3. นำสรุปผลการพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้าน

จิตสาธารณะของนักเรียนมาวิเคราะห์ว่าพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะใดที่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด และพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะใดที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจาก การปรับปรุงและแก้ไข ปัญหาเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำเพื่อการพัฒนาสิ่งที่ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ (วีรพล บดีรัฐ, 2543, หน้า 7) กล่าวว่า ทุกครั้งที่เริ่มต้นทำกิจกรรม PDCA จะช่วยให้ กิจกรรมมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การใช้งาน PDCA ในแนวทางนี้เริ่มจากการตั้งเป้าหมายด้วยการวางแผน (P) และนำไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นก็มีมีการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้น เป็นไปตามที่คิดไว้มากน้อยเพียงใด และขั้นตอนสุดท้ายคือ นำผลที่ได้จากการประเมินไปดำเนินการต่อตามความ เหมาะสม (A) หากผลการปฏิบัติเป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ก็จะจัดทำเป็นมาตรฐานวิธีการดำเนินการเพื่อทำกิจกรรม ลักษณะเดียวกันต่อไป แต่หากว่าผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ อาจจะจำเป็นต้องคิดปรับเปลี่ยน บางอย่างเช่น เปลี่ยนแผน เปลี่ยนวิธีดำเนินการ ฯลฯ เทคนิควิธีการในการจัดการคุณภาพ สามารถนำมา ประยุกต์ใช้ได้กับทุกกิจกรรมรวมทั้ง การการนำเสนอแนวทางการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ 1. ขั้นการวางแผน โรงเรียนแต่ละโรงเรียนควรมีการจัดทำคู่มือการพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา 2. ขั้นตอน ดำเนินการ โรงเรียนควรดำเนินการตามนโยบาย และแผนการพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของ นักเรียน 3. ขั้นตอนประเมินผล โรงเรียนควรสรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาพฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะ ของนักเรียนในโรงเรียน และ 4. ขั้นการปรับปรุงและแก้ไขปัญหา โรงเรียนควรดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา พฤติกรรมตัวบ่งชี้ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนที่ยังไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ 1. ควรมีการศึกษาถึงผลที่ได้จากการนำแนวทางการ พัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปใช้ และ 2. ควรมีการศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาจิตสาธารณะแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้วย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ให้ความร่วมมือและ ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.กิริติ ศรีวิเชียร และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ดร.สุภัทรา คงเรือง ที่ได้ให้ ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ ให้ข้อเสนอแนะ อีกทั้งยังได้ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ แบบสอบถามจนเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

กฤษณ์ พวงพันธ์. (2552). การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนบ้านตาอุด ตำบลตาอุด อำเภอชุมพวง จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- รักใหม่ ลุนศรี. (2552). การพัฒนาจิตสาธารณะด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนวัดบ้านโนนกกอก อำเภอเสีดา จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วีระพล บดีรัฐ. (2543). PDCA วงจรสู่ความสำเร็จ. กรุงเทพฯ : ประชาชน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 - 2559. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- Best, J.W. (1970). Research in education. Boston : Allyn and Bacon.